

PROGRAM REALIZACJI WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

SP JABŁKOWO

Rok szkolny 2024/25

PODSTAWA PRAWNA

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz.U. 2018 poz. 1601 ze zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1675).– Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz.U. poz. 391).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. z 2019 r. poz. 502).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 652).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2019 r. poz. 639.)
- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 8 kwietnia 2019 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa artystycznego (Dz.U. z 2019 r. poz. 717).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. z 2020 r. poz. 82).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 2 lipca 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz.U. 2019 poz. 1322)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz.U. 2019 poz. 1533).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 lipca 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz.U. 2019 poz. 1539).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 lipca 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz.U. 2019 poz. 1536).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 marca 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. z 2020 r. poz. 635).

- Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 stycznia 2020 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy (M.P. z 2020 r. poz. 106).

System Doradztwa Zawodowego zakłada, że wybór zawodu jest procesem będącym sekwencją decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia, a na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy. Na wybór wpływają głównie cechy ucznia, takie jak temperament, charakter, zdolności, zainteresowania, umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości, czynniki emocjonalne, zdrowotne, a także wpływ otoczenia i aktywność własna.

Celem programu jest przygotowanie uczniów do trafnego wyboru drogi dalszej nauki, wyboru zawodu oraz kształcenie u uczniów konkretnych umiejętności niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych.

I. Cele główne.

1. Przygotowanie uczniów do świadomego wyboru zawodu zgodnie z ich zainteresowaniami i możliwościami.
2. Kształtowanie postawy przedsiębiorczości i aktywności wobec pracy (aktywizacja zawodowa).
3. Rozbudzanie aspiracji zawodowych i motywowanie do działania.
4. Kształtowanie umiejętności analizowania swoich cech osobowości w aspekcie wyboru zawodu.
5. Dostarczanie informacji o zawodach, wymaganiach rynku pracy, o systemie szkolnictwa ponadpodstawowego.
6. Kształtowanie umiejętności pracy w zespole, komunikatywności, zaangażowania.
7. Kształtowanie szacunku do pracy.
8. Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji.

II. Cele szczegółowe:

Uczniowie:

- a. rozwijają umiejętność pracy zespołowej oraz kształtują właściwe relacje społeczne,
- b. znają swoje mocne i słabe strony,
- c. wiedzą, jak rozwijać swoje zainteresowania, pasje i talenty,
- d. posiadają informacje o zawodach, ofercie edukacyjnej i rynku pracy,
- e. potrafią podejmować decyzje w oparciu o wiedzę o swoich predyspozycjach,

Nauczyciele:

- a. potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów,
- b. rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje uczniów,
- c. wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji, kierują do specjalistów,
- d. znają ścieżki edukacyjne, ofertę szkół, zasady rekrutacji,
- e. włączają się w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole,

Rodzice:

- a. znają mocne i słabe strony swojego dziecka,
- b. są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „pierwszych doradców”,
- c. znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu,
- d. znają ścieżki edukacyjne, ofertę szkół, zasady rekrutacji,
- e. wiedzą, gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci,
- f. angażują się w pracę doradcą szkoły.

Zakres tematyczny, poruszany na zajęciach:

System edukacji (zmiany w systemie oświaty, możliwe drogi kształcenia, różnice pomiędzy poszczególnymi typami szkół, wyjaśnienie, czym są kwalifikacje, możliwe drogi przekwalifikowania się)

Elementy planowania (jak zaplanować swoją karierę, stan zdrowia a wybór zawodu, rynek pracy, pracodawca, analiza warunków pracy w wybranych zawodach, metody aktywnego poszukiwania pracy)

Marzenia, aspiracje (planowanie kariery zawodowej, list do siebie w przyszłości, role życiowe)

Umiejętności i kompetencje (analiza osobowości zawodowej i typu temperamentu)

Techniki i style uczenia się (kreatywne poszukiwanie rozwiązań, style komunikacji, komunikacja werbalna i pozawerbalna, mowa ciała, jak radzić sobie ze stresem)

Autoprezentacja (samoocena i jej wpływ na trafny wybór zawodu, autodiagnoza zainteresowań i predyspozycji zawodowych, postawa asertywna)

Formy pracy adresowane do uczniów:

- Badanie zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w szkole (wywiad, kwestionariusz, ankiety),
- zajęcia grupowe służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania własnego rozwoju i kariery zawodowej, umożliwiające poznanie siebie i swoich predyspozycji zawodowych,
- warsztaty doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania w grupie, radzenie sobie ze stresem,
- udostępnianie informacji o zawodach, szkołach,
- udzielanie indywidualnych porad uczniom,
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów.

Metody:

- aktywizujące, problemowe, burza mózgów, dyskusja
- inscenizacje i odgrywanie ról
- metody testowe (kwestionariusze, ankiety, testy)
- metody audiowizualne, filmy edukacyjne, zasoby Internetu, programy multimedialne, prezentacje multimedialne
- treningi umiejętności społecznych, miniwykłady, pogadanki
- techniki wzmacniające myślenie krytyczne,
- gry i zabawy,

Tematyka zajęć obejmuje cztery obszary:

1. Poznawanie własnych zasobów.
2. Świat zawodów i rynek pracy.
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie.
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno- zawodowych.

**Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla szkół podstawowych
wg Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r.
w sprawie doradztwa zawodowego.**

III. TREŚCI DLA KLAS I - III

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- a. opisuje własne zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- b. prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- c. podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- d. podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- e. podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- a. odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- b. podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- c. opisuje, czym jest praca, omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- d. zna i omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształtowaniu otoczenia, w którym funkcjonuje;
- e. opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- f. posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem, a także w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- a. uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- b. wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- c. wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- a. opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- b. planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- c. próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

IV. TREŚCI DLA KLAS IV- VI

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- a. określa własne zainteresowania, uzdolnienia oraz kompetencje;
- b. wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- c. podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia te działania formułując wnioski na przyszłość;
- d. prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- a. wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady profesji charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- b. opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- c. podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- d. posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem, również w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- e. wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- a. wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- b. wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- c. samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- a. planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- b. próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą;
- c. opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych.

d) TREŚCI DLA KLAS VII -VIII

1. Poznanie własnych zasobów

Uczeń:

- a. określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- b. rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- c. dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, obserwacji innych osób oraz innych źródeł;
- d. rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- e. rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- f. określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- g. określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- a. wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając potrzebne kwalifikacje oraz możliwości ich uzyskiwania;
- b. porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- c. wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- d. uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- e. analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy;
- f. wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- g. dokonuje autoprezentacji.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- a. analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- b. analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- c. charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- d. określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- a. dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- b. określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- c. identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, a także wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

- d. planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

V. ZADANIA I SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU

Lp.	Tematyka/działania	Metody i formy	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne
Klasy I – III				
1.	Realizowanie tematów związanych z orientacją zawodową w ramach zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego.	metody aktywizujące	cały rok szkolny	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej
2.	Spotkanie z przedstawicielami wybranych zawodu.	Pogadanka/ warsztaty	cały rok szkolny	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej
3.	Organizowanie kącików zawodoznawczych w salach nauczania wczesnoszkolnego i w świetlicy szkolnej.	Prace plastyczne wykonane przez dzieci, pomoce dydaktyczne, literatura o tematyce związanej z zawodami	cały rok szkolny	Nauczyciele świetlicy, nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej
Klasy IV – VI				
4.	Zajęcia wspierające orientację zawodową prowadzone w ramach lekcji wychowawczych.	zajęcia warsztatowe, filmy edukacyjne	cały rok szkolny	Wychowawcy
5.	Realizowanie tematów związanych z orientacją zawodową w ramach zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego.	Dostosowane do zajęć	cały rok szkolny	Nauczyciele przedmiotów
6.	Udział dzieci w zajęciach dodatkowych.	Zajęcia warsztatowe	cały rok szkolny	Nauczyciele prowadzący

7.	Zaangażowanie uczniów w działalność wolontariatu.	Udział w akcjach Charytatywnych	cały rok szkolny	Nauczyciele, Wychowawcy, pedagog
Klasy VII – VIII				
8.	Realizowanie tematów związanych z orientacją zawodową w ramach zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego.	metody aktywizujące	cały rok szkolny	Nauczyciele przedmiotów
9.	Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego prowadzone przez doradcę zawodowego.		I. półrocze	Nauczyciel doradca zawodowy
10.	Udział w Targach Edukacji.	Wyjścia organizowane w miarę możliwości	cały rok szkolny	Nauczyciel doradztwa zawodowego w szkole, wychowawcy klas
12.	Udział w drzwiach otwartych szkół ponadpodstawowych		cały rok szkolny	Uczniowie, rodzice

Działania skierowane do rodziców

13.	Udostępnienie informacji edukacyjno-zawodowej (o zawodach, możliwościach kształcenie i zatrudnienia).	Tworzenie bazy informacji w bibliotece szkolnej, aktualizowanie treści związanych z doradztwem zawodowym na stronie internetowej szkoły, tablica informacyjna	cały rok szkolny	Nauczyciele, koordynator DZ, administrator strony www
14.	Informowanie o wydarzeniach: zawodoznawczych, targach edukacyjnych, dniach otwartych szkół	Wiadomości wysyłane przez dziennik elektroniczny	cały rok szkolny	Wychowawcy, koordynatorzy, szkolny doradca zawodowy

Program nauczania dla klas VII -VIII

w roku szkolnym 2024/2025

Zajęcia z doradztwa zawodowego mają pomóc młodemu człowiekowi świadomie kontrolować proces wyboru ścieżki kariery zawodowej. Dlatego program zajęć oprócz informacji o zawodach, kwalifikacjach, stanowiskach pracy, możliwościach uzyskania kwalifikacji zgodnych z potrzebami rynku pracy oraz predyspozycjami zawodowymi, zawiera także tematy przybliżające metody analizowania własnych zdolności, mocnych stron i umiejętności.

Z założenia doradca zawodowy nie podejmuje za ucznia decyzji, ale wspiera i podpowiada.

KLASA 7

Lp.	Tematyka zajęć
1.	Autoprezentacja przez całe życie.
2..	Zasoby, kompetencje.
3.	Moje mocne i słabe strony.
4.	Co mnie inspirowa do działania? Jak spędzam wolny czas?
5.	Moja osobista marka.
6.	Role grupowe. W co grają ludzie?
7.	Świat zawodów. Co to takiego?
8.	Kotwice mojej kariery.
9.	Informacja zawodowa. Struktura szkolnictwa zawodowego.
10.	Warsztaty planowania własnych działań na bazie odkrytych kompetencji.

KLASA 8

Lp.	Tematyka zajęć
1.	Kryteria rekrutacyjne w kontekście rozpoznawania własnych zasobów.
2.	Piramida kompetencji.
3.	Moja marka osobista -autoprezentacja.
4.	Zmapuj swoje predyspozycje zawodowe.
5.	System szkolnictwa w Polsce. Barometr zawodów dla Bydgoszczy.
6.	Zawody wczoraj, dziś, jutro i pojutrze.
7.	Oferty szkół ponadpodstawowych.
8.	Uczymy się przez całe życie. O edukacji formalnej i nieformalnej.
9.	Planowanie ścieżki edukacyjno –zawodowej. Osoby i instytucje wspomagające planowanie kariery zawodowej.
10.	Rekrutacja=Decyzja.

Opr. mgr. Sławomira Kędziora